

รายงานสถานการณ์ศัตรูพืชไร่

วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

ศัตรูพืชไร่

๑. สถานการณ์การปลูกพืชไร่

- ๑.๑ พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังทั้งหมด ๕๒ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๙๗๒,๕๑๗.๘๒ ไร่
- ๑.๒ พื้นที่ปลูกอ้อยทั้งหมด ๕๐ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๒๗,๘๗๙.๔๐ ไร่
- ๑.๓ พื้นที่ปลูกข้าวโพดทั้งหมด ๔๘ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๗๖,๑๑๒.๐๐ ไร่
- ๑.๔ พื้นที่ปลูกสับปะรดทั้งหมด ๓๓ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๒๖,๒๔๕.๔๗ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

๒.๑ ศัตรูมันสำปะหลัง

๒.๑.๑ เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง พื้นที่ระบาด ๙ จังหวัด จำนวน ๘๓.๖๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๘๗๔.๖๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๙๕๘.๒๐ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน ๑๗.๐๐ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๒๓.๖๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๑๐.๐๐ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน ๓๓.๐๐ ไร่

๒.๑.๒ เพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดชลบุรี จำนวน ๒.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๒.๐๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด

๒.๑.๓ ไรแดง พื้นที่ระบาด ๖ จังหวัด จำนวน ๑๗๙.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๑๖.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๙๕.๐๐ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน ๑๗๖.๐๐ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๓.๐๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด

๒.๑.๔ เพลี้ยหอย พื้นที่ระบาด ๓ จังหวัด จำนวน ๘๖.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน ๔.๐๐ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๓.๐๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๑๙.๐๐ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน ๖๐.๐๐ ไร่

๒.๑.๔ โรคพุ่มแจ้ พบการระบาดในจังหวัดชลบุรี จำนวน ๓๐๒.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๓๕.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒๖๗.๐๐ ไร่)

๑) มัณสำหรับหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน ๕.๐๐ ไร่
๒) มัณสำหรับหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๒๐.๐๐ ไร่
๓) มัณสำหรับหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๑๑๗.๐๐ ไร่
๔) มัณสำหรับหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน ๑๖๐.๐๐ ไร่

๒.๑.๕ โรคโคนเน่าหัวเน่า พื้นที่ระบาด ๓ จังหวัด จำนวน ๑๕๓.๐๐ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๑๒๐.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๓๓.๐๐ ไร่)

๑) มัณสำหรับหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน ๑๓.๐๐ ไร่
๒) มัณสำหรับหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๑๒๐.๐๐ ไร่
๓) มัณสำหรับหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๒๐.๐๐ ไร่
๔) มัณสำหรับหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด

๒.๑.๖ โรคใบด่างมันสำปะหลัง พบการระบาดในพื้นที่ ๑๑ จังหวัด ได้แก่จังหวัด สระแก้ว นครราชสีมา กาญจนบุรี ขอนแก่น ชลบุรี ชัยนาท ระยอง นครสวรรค์ ฉะเชิงเทรา เพชรบูรณ์ และจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน ๕,๖๖๙.๙๕ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๑๐๒.๕๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๕,๗๗๒.๔๕ ไร่)

๒.๒ ศัตรูอ้อย

๒.๒.๑ หนอนกออ้อย พื้นที่ระบาด ๒ จังหวัด จำนวน ๑๘.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน	จำนวน ๑๘.๐๐ ไร่
๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด

๒.๒.๓ โรคเส้ดำ พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๑๐.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๓๔.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๔๔.๐๐ ไร่)

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน	จำนวน ๑๐.๐๐ ไร่
๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด

๒.๓ ศัตรูข้าวโพด พบการระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm) ในพื้นที่ ๘ จังหวัด จำนวน ๔๒๐.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๒๔๓.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๗๗.๐๐ ไร่) แบ่งเป็น

๑) พื้นที่ระบาดรุนแรงน้อย	จำนวน ๔๐๗.๐๐ ไร่
๒) พื้นที่ระบาดรุนแรงมาก	จำนวน ๑๓.๐๐ ไร่

๒.๔ สับประรด

๒.๔.๑ โรคเหี่ยว พื้นที่ระบาด ๓ จังหวัด จำนวน ๑๘๔.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๒.๔.๒ เพลี้ยแป้ง พื้นที่ระบาด ๒ จังหวัด จำนวน ๑๓๕.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๑.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๓๔.๐๐ ไร่)

๓. การดำเนินงานในพื้นที่ระบาด

๓.๑ การควบคุมศัตรูมันสำปะหลัง

๓.๑.๑ รณรงค์ควบคุมศัตรูมันสำปะหลังโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๑.๒ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชที่ ๑ - ๙ ร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในพื้นที่เสี่ยง ดำเนินการผลิตขยายแตนเบียน *Anagyrus lopezi* แผลงข้างปีกใส และเชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมศัตรูมันสำปะหลังในพื้นที่

๓.๑.๓ แนะนำให้เกษตรกรไถพรวนดินหลายๆ ครั้ง เพื่อทำลายตัวหนอนและดักแด้แมลงหนอนหลวง รวมทั้งใช้เชื้อราเมตาไรเซียมควบคุม โดยใส่ไปพร้อมท่อนพันธุ์ขณะปลูกหรือคลุกลงในพื้นดิน การใช้เชื้อราดินต้องมีความชื้นสูงหรือใส่ในช่วงฤดูฝนเพื่อให้เชื้อราเจริญเติบโตได้ดี พร้อมทั้งให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

๓.๑.๔ สร้างการรับรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรเกี่ยวกับความสำคัญ ปัจจัยที่มีผลต่อการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง แนวทางเฝ้าระวัง และการป้องกันกำจัด รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรใช้พันธุ์มันสำปะหลังทนทานโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ พันธุ์ระยะของ ๗๒ เกษตรศาสตร์ ๕๐ หัวยบง ๖๐ ระยะของ ๙๐ และพันธุ์อื่นๆ ที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานราชการ ยกเว้นพันธุ์อ่อนแอต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ ระยะของ ๑๑ และ CMR ๔๓-๐๘-๘

๓.๑.๕ โรคพุ่มแจ้ สำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี ลงพื้นที่สร้างการรับรู้ และแนะนำเกษตรกรให้สำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ ในพื้นที่ที่พบการระบาดให้ขุดหรือถอนต้นที่เป็นโรคไปเผาทำลายนอกแปลง ใช้พันธุ์ที่ปลอดโรคหรือจากต้นพันธุ์มันสำปะหลังที่ไม่แสดงอาการของโรค

๓.๒ การควบคุมศัตรูอ้อย

๓.๒.๑ รณรงค์ควบคุมศัตรูอ้อยโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ที่อาจเกิดการระบาดของศัตรูอ้อย ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย เตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อยในพื้นที่เสี่ยง และป้องกันก่อนเกิดการระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๒.๒ หนอนกออ้อย แนะนำเกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ ให้นำน้ำเพื่อให้อ้อยแตกหน่อสดแยกหากพบกลุ่มไข่ของหนอน ให้ปล่อยแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา อัตรา ๓๐,๐๐๐ ตัวต่อไร่ต่อครั้ง ปล่อยติดต่อกัน ๒ - ๓ ครั้ง หากพบตัวหนอน ให้ปล่อยแมลงหางหนีบอัตรา ๕๐๐ ตัวต่อไร่ โดยปล่อยให้กระจายทั่วแปลง และปล่อยซ้ำหากการระบาดไม่ลดลง (เมื่อปล่อยแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา ก็ไม่ควรปล่อยแมลงหางหนีบ เพราะแมลงหางหนีบจะกินแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมาด้วย) ในระยะอ้อยแตกกอ หรือเมื่ออ้อยแสดงอาการยอดเหี่ยวมากกว่าร้อยละ ๑๐ ควรพ่นสารฆ่าแมลง เดลทามेत्रิน ๓% EC อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อินดอกซาคาร์บ ๑๕% EC อัตรา ๑๕ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คลอแรนทรานิลิโพรล ๕.๑๗% SC อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ กูเฟนนูรอน ๕% EC อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นโดยใช้ น้ำ ๕๐ ลิตรต่อไร่พ่น ๒-๓ ครั้ง ห่างกัน ๑๔ วัน และหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีในแปลงที่ปล่อยแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา และแมลงหางหนีบ

๓.๒.๓ โรคเส้ดำ แนะนำให้เกษตรกรถอนต้นที่เป็นโรคและนำไปทำลายนอกแปลง และไถทำลายอ้อยตอที่เป็นโรครุนแรง เพื่อป้องกันไม่ให้เป็นแหล่งของเชื้อแพร่ระบาดต่อไปในอ้อยปลูก

๓.๓ การควบคุมศัตรูข้าวโพด

การควบคุมการระบาดของหนอนกระทุ้งข้าวโพดลายจุด (FAW) แนะนำเกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เก็บกลุ่มไข่หรือตัวหนอนทำลายทิ้งนอกแปลง รวมทั้งแนะนำการควบคุมโดยใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แมลงหางหนีบ มวนเพศฉขาด มวนพิฆาต และแตนเบียนไข่ทริโคแกรมมา หากพบการระบาดรุนแรงควรพ่นสารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

๓.๔ การควบคุมศัตรูสับปรด

๓.๔.๑ โรคเหี่ยว ประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนการระบาดของโรคเหี่ยวในสับปรด เพื่อให้เกษตรกรเฝ้าระวังการระบาดของโรคเหี่ยวสับปรดในพื้นที่ ถอนต้นที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลง แนะนำเกษตรกรใช้หน่อพันธุ์ปลอดโรค และให้กำจัดเพลี้ยแป้งซึ่งเป็นพาหะของโรคเหี่ยวสับปรด

๓.๔.๒ เพลี้ยแป้ง แนะนำเกษตรกรสำรวจแปลงปลูกสับปรดอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบการระบาดให้ใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดเฉพาะจุดที่พบเพลี้ยแป้ง และรัศมีโดยรอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่กระจายของเพลี้ยแป้ง ได้แก่ ไทอะมีโทแซม ๒๕% WG อัตรา ๒ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือไดโนทีฟูแรน ๑๐% WP อัตรา ๒๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรืออิมิดาโคลพริด ๑๐% SL อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรืออะเซพทาไมพริด ๒๐% SP อัตรา ๑๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร และหยุดพ่นในช่วงที่สับปรดติดผลอ่อน เพื่อไม่ให้มีพิษตกค้าง

๔. การคาดการณ์ศัตรูพืช ในช่วงระหว่างวันที่ ๓๐ พฤษภาคม – ๕ มิถุนายน ๒๕๖๕

ภาคเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง โรคใบไหม้ โรคโคนเน่าหัวเน่า และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย โรคใบขาว
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด และโรคราน้ำค้าง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง โรคโคนเน่าหัวเน่า และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย โรคใบขาว
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด และโรคราน้ำค้าง

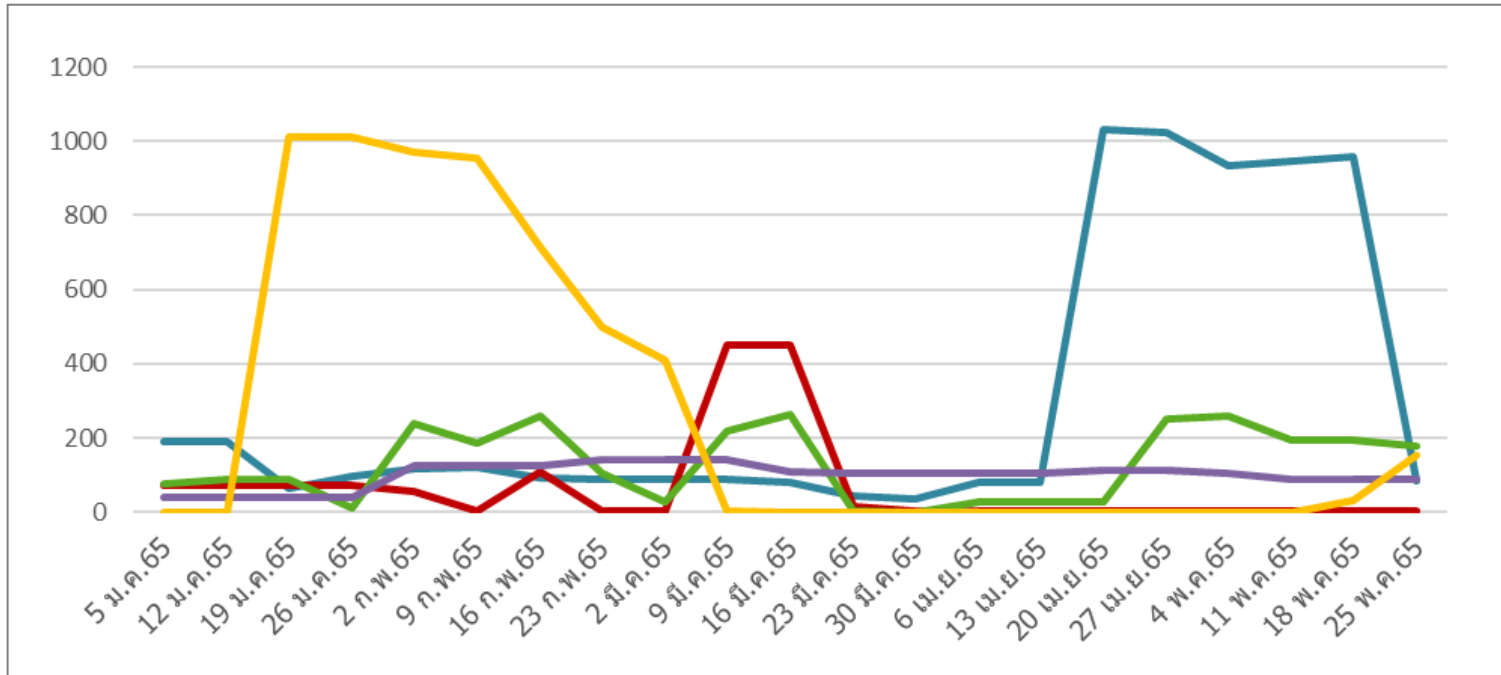
ภาคกลาง และภาคตะวันออก

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง เพลี้ยหอย โรคพุ่มแจ้ โรคโคนเน่าหัวเน่า และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย โรคใบขาว และโรคเส้ดำ
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด โรคเน่าคอติน โรคลำต้นเน่า และโรคราน้ำค้าง
- สับปรด ระวัง เพลี้ยแป้ง โรคต้นเน่า และโรคเหี่ยว

ภาคใต้

- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด โรคเน่าคอติน โรคลำต้นเน่า และโรคราน้ำค้าง

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๕
ภาพรวมทั้งประเทศ

	เพลี้ยแป้ง	๘๓.๖๐ ไร่
	เพลี้ยแป้งสีชมพู	๒.๐๐ ไร่
	ไรแดง	๑๗๙.๐๐ ไร่
	เพลี้ยหอย	๘๖.๐๐ ไร่
	โรคโคนเน่าหัวเน่า	๑๕๓.๐๐ ไร่